

УДК [378:65.012.4:338.2]:[502.131.1:351]

Кирилко Н.М., к.е.н., старший викладач

Київський національний університет технологій та дизайну

МОДЕЛЬ ПАРТНЕРСТВА «УНІВЕРСИТЕТ–БІЗНЕС–ДЕРЖАВА» ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ПОВОЄННИХ УМОВАХ

Сучасні виклики, що постали перед Україною в умовах повоєнного відновлення, вимагають пошуку нових механізмів управління розвитком економіки, освіти та науки. Важливим стратегічним орієнтиром є інтеграція зусиль університетів, бізнесу та державних структур у рамках моделі «триплекс-хелікс». Така взаємодія дозволяє поєднати інтелектуальний, фінансовий та управлінський потенціал трьох секторів, що сприяє створенню передумов для сталого розвитку суспільства, інноваційного прориву та інтеграції України у європейський і світовий простір.

Варто зауважити, що освітньо-наукові установи є осередком формування людського капіталу, який визначає конкурентоспроможність держави у ХХІ столітті. Вони забезпечують підготовку кадрів, здатних працювати у високотехнологічних галузях, розвивають науково-дослідну діяльність і формують підприємницьку культуру у студентів. Університети можуть виступати майданчиками для запуску стартапів, створення інноваційних хабів та наукових парків. У повоєнний період саме вони відіграють ключову роль у підготовці фахівців, які здатні реалізовувати відбудовчі проєкти, впроваджувати «зелені» технології, цифрові інновації та практики сталого розвитку.

Слід зазначити, що бізнес, у свою чергу, формує запит на інновації, інвестує у дослідження й розробки, створює робочі місця та забезпечує економічне зростання. У моделі «університет – бізнес – держава» він виступає рушієм комерціалізації наукових результатів. Українські компанії можуть ефективно використовувати потенціал університетських досліджень для створення конкурентоспроможних продуктів та послуг, розвитку високотехнологічних секторів економіки. Особливої актуальності набувають інвестиції у відновлення критичної інфраструктури, енергетики, агропромислового комплексу, а також у розвиток стартапів, що пропонують інноваційні рішення для післявоєнної відбудови.

Отже, держава виконує роль координатора та регулятора взаємодії університетів і бізнесу. Вона створює правове поле для інноваційної діяльності, забезпечує фінансову підтримку науково-дослідних проєктів, формує систему податкових і грантових стимулів. Особливого значення набуває розбудова національної інноваційної системи, спрямованої на підтримку співпраці між академічними інституціями, бізнесом та міжнародними партнерами. Успішними інструментами можуть стати державні програми фінансування інноваційних проєктів, пільгові умови для розвитку наукових парків, а також активне залучення України до програм Horizon Europe, Erasmus+ та інших міжнародних ініціатив.

Стратегічні напрями впровадження моделі взаємодії трьох складових університету, бізнесу та держави представлено на рис. 1.

Ефективність моделі «університет – бізнес – держава» у повоєнних умовах значною мірою залежить від системності її реалізації. Ключовими напрямками можна визначити:

- створення інноваційних парків та центрів трансферу технологій на базі університетів;
- розвиток дуальної освіти та інтеграція навчальних програм із практичними потребами підприємств;
- підтримка наукових досліджень у сферах енергетичної безпеки, цифрових технологій, відновлюваних джерел енергії, екології та охорони здоров'я;
- впровадження механізмів державно-приватного партнерства у відбудові критичної інфраструктури;
- стимулювання розвитку стартапів і венчурного підприємництва як каталізатора інноваційної економіки;
- інтеграція у європейський та світовий науково-освітній простір.

Модель партнерства «Університет-Бізнес-Держава» (Venn Diagram)

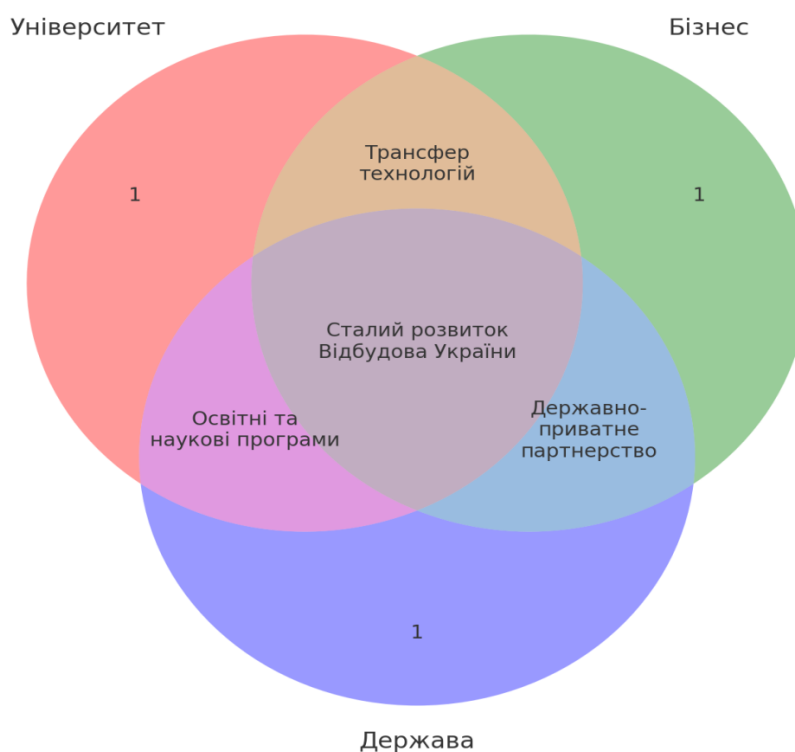

Рис. 1 Модель партнерства «Університет – бізнес – держава»

Застосування моделі «університет – бізнес – держава» у відбудові України дозволить досягти синергії зусиль різних секторів. Це сприятиме відновленню та розвитку економіки, формуванню конкурентоспроможного людського капіталу, створенню нових робочих місць та інноваційних виробництв. У довгостроковій перспективі така взаємодія забезпечить сталий розвиток суспільства, інтеграцію України у глобальні економічні та наукові процеси, зміцнення національної безпеки та підвищення якості життя громадян.

Таким чином модель партнерства «університет – бізнес – держава» є ефективним стратегічним інструментом для повоєнного відновлення України. Її впровадження забезпечить синергію знань, інвестицій та управлінських рішень, що дозволить Україні не лише відбудувати зруйновану інфраструктуру, а й сформувати інноваційну економіку майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Etzkowitz, H., & Zhou, C. (2022). The Triple Helix Innovation Model: University–Industry–Government Innovation and Entrepreneurship. Routledge.
2. European Commission. (2023). Horizon Europe: Strategic Plan 2025–2027. Brussels: Publications Office of the EU.
3. Ситник, Н. І., & Мельник, О. Г. (2021). Модель «університет–бізнес–держава» як механізм розвитку інноваційної економіки України. Економіка та держава, (11), 25–30. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.11.25>
4. Гринько, Т. В., & Драч, І. С. (2022). Розвиток інноваційної інфраструктури в Україні у контексті післявоєнної відбудови. Вісник економічної науки України, (1), 48–54.
5. OECD. (2020). University–Industry Collaboration: New Evidence and Policy Options. Paris: OECD Publishing.